

USTAWA

z dnia 6 kwietnia 1984 r.

o gospodarce energetycznej.

Uznając konieczność zaspokajania w racjonalny sposób potrzeb energetycznych gospodarki narodowej i społeczeństwa poprzez właściwy rozwój gospodarki energetycznej oraz oszczędne użytkowanie paliw i energii, stawia się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

Art. 1. Ustawa określa zasady gospodarowania paliwami i energią oraz tworzenia warunków planowego i racjonalnego rozwoju gospodarki energetycznej, obowiązki w zakresie gospodarowania paliwami i energią jednostek gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz osób fizycznych i innych podmiotów, jak również zadania organów administracji państwowej w dziedzinie gospodarki energetycznej.

Art. 2. 1. Plany społeczno-gospodarcze powinny zapewniać rozwój gospodarki energetycznej w stopniu umożliwiającym osiągnięcie założonego rozwoju społeczno-gospodarczego kraju przy uwzględnieniu efektywnego wykorzystywania zasobów krajowych, możliwości importu oraz uzyskiwania oszczędności paliw i energii w drodze racjonalizacji ich użytkowania. Plany społeczno-gospodarcze powinny także obejmować zadania w zakresie rozwoju i racjonalizacji gospodarki energetycznej oraz produkcji środków technicznych służących do tego celu.

2. Organy administracji państwowej właściwe w sprawach planowania zapewniają zrównoważenie bilansów energetycznych w planach społeczno-gospodarczych.

Art. 3. Jednostki gospodarki uspołecznionej zobowiązane są realizować zadania wynikające z przepisów art. 2, w szczególności przez:

- 1) opracowywanie i wdrażanie energooszczędnych i materiałooszczędnych urządzeń, metod i technologii produkcji, transportu i usług, stosowanie surowców wtórnych oraz wykorzystanie paliw i energii odpadowych,
- 2) stosowanie materiałów oraz urządzeń zapewniających racjonalne i oszczędne użytkowanie paliw i energii,
- 3) kształtowanie energooszczędnej struktury produkcji,

transportu i usług oraz uwzględnianie energochłonności w wymianie towarowej z zagranicą.

Art. 4. Jednostki gospodarki uspołecznionej, używające paliwa i energię do celów produkcji i świadczenia usług, zobowiązane są do prowadzenia ewidencji i analizy energochłonności produkcji i usług oraz ustalania wskaźników jednostkowej energochłonności wytwarzania wyrobów i świadczenia usług w zakresie i według zasad określonych przez Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej w porozumieniu z właściwymi ministrami oraz Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego.

Art. 5. Kierownicy jednostek gospodarki uspołecznionej zobowiązani są do utworzenia odpowiednich służb energetycznych lub zapewnienia innych warunków organizacyjnych i kadrowych, a także warunków technicznych, właściwych dla racjonalnego i oszczędnego użytkowania paliw i energii.

Art. 6. 1. Terenowe organy administracji państwowej zapewniają prawidłowe i racjonalne gospodarowanie zasobami paliw i źródłami energii o lokalnym znaczeniu, w szczególności takimi jak małe złoża węgla brunatnego, torf, drewno opałowe, małe ciekłe wodne, energia słońca i wiatru oraz biogaz, a także zobowiązane są do udzielania pomocy jednostkom gospodarki uspołecznionej i nie uspołecznionej oraz osobom fizycznym i innym podmiotom, które tworzą własne źródła energii.

2. Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej określa kierunki pomocy w sprawach, o których mowa w ust. 1.

Art. 7. Wszyscy użytkownicy paliw i energii mają obowiązek racjonalnego i oszczędnego ich użytkowania.

Art. 8. Właściwe w tych sprawach organy administracji państwowej i inne państwowe jednostki organizacyjne oraz organizacje społeczne uwzględniają w programach kształcenia i wychowania oraz systemach informacji kształtowanie w społeczeństwie zasad oszczędnego użytkowania paliw i energii.

Art. 9. Głównemu Inspektorowi Gospodarki Energetycznej mogą być przyznane z budżetu Państwa określone środki finansowe na popieranie szczególnie ważnych dla gospodarki narodowej przedsięwzięć w zakresie poprawy

gospodarki energetycznej oraz zadań związanych z wykorzystywaniem zasobów paliw i źródeł energii o lokalnym znaczeniu.

Art. 10. 1. Organy administracji państwowej właściwe w sprawach cen zapewniają skuteczne oddziaływanie cen na racjonalne i oszczędne użytkowanie paliw i energii oraz poprawę i rozwój gospodarki energetycznej.

2. Ministrowie i wojewodowie (prezydenci miast stopnia wojewódzkiego) sprawujący nadzór nad dostawcami paliw i energii oraz Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej prowadzą badania skuteczności oddziaływania instrumentów ekonomicznych, w tym cen, na racjonalne i oszczędne użytkowanie paliw i energii oraz poprawę i rozwój gospodarki energetycznej.

Art. 11. Polskie Normy dotyczące jakości paliw i energii, urządzeń i instalacji energetycznych oraz obiektów budowlanych i ich elementów, mające wpływ na poziom zużycia lub strat paliw i energii albo wielkość poboru mocy elektrycznej, wymagają uzgodnienia z Głównym Inspektorem Gospodarki Energetycznej.

Art. 12. 1. Przy Prezesie Rady Ministrów działa Państwowa Rada Gospodarki Energetycznej jako organ doradczy i opiniotwórczy w dziedzinie gospodarki energetycznej, zwana dalej „Radą”, złożona z przedstawicieli zainteresowanych organów administracji państwowej, jednostek gospodarki społecznej, nauki, stowarzyszeń naukowo-technicznych oraz innych organizacji społecznych.

2. Prezes Rady Ministrów określa zadania, skład i tryb działania Państwowej Rady Gospodarki Energetycznej.

Art. 13. Przepisów ustawy nie stosuje się do spraw regulowanych przepisami prawa górniczego i prawa geologicznego.

Art. 14. Rada Ministrów określi zakres i tryb stosowania przepisów ustawy w jednostkach organizacyjnych podległych Ministrom Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych oraz jednostkach organizacyjnych więziennictwa podległych Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 15. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) paliwach — rozumie się przez to paliwa stałe, ciekłe i gazowe,
- 2) energii — rozumie się przez to energię elektryczną i ciepłą oraz inne postacie energii, które mogą być wykorzystane do celów energetycznych,
- 3) urządzeniach energetycznych — rozumie się przez to urządzenia techniczne służące do przetwarzania paliw lub energii na paliwa lub energię innego rodzaju albo o zmienionych parametrach, przesyłania paliw lub energii albo zużywające paliwa lub energię,
- 4) eksploatacji urządzeń energetycznych — rozumie się przez to eksploatację urządzeń określonych w pkt 3, z wyjątkiem urządzeń energetycznych powszechnego użytku, przeznaczonych na potrzeby ludności lub używanych w gospodarstwach domowych,
- 5) instalacjach energetycznych — rozumie się przez to zespoły urządzeń technicznych wraz z układami połączeń między nimi, służące do przetwarzania lub przesyłania paliw i energii albo zużywające paliwa i energię,
- 6) wspólnej sieci — rozumie się przez to wspólną sieć energetyczną, to jest takie urządzenia techniczne, które służą do przesyłania paliw lub energii do więcej niż jednego odbiorcy i pozostają w zarządzie wyznaczonych jednostek organizacyjnych.

Rozdział 2

Inwestycje i modernizacje.

Art. 16. 1. Rozwiązania techniczne w zakresie inwestycji i modernizacji dotyczących instalacji energetycznych oraz obiektów budowlanych, mających wpływ na przetwarzanie, przesyłanie i użytkowanie paliw i energii, wymagają uzgodnienia z Głównym Inspektorem Gospodarki Energetycznej.

2. Uzgodnienie, o którym mowa w ust. 1, obejmuje w szczególności dobór paliw i energii oraz dobór technologii, urządzeń, konstrukcji i materiałów w zakresie mającym wpływ na przewidywane zużycie paliw i energii.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa zakres rozwiązań technicznych podlegających uzgodnieniu, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz tryb postępowania w tych sprawach.

Art. 17. 1. W wypadkach uzasadnionych technicznie i ekonomicznie terenowy inspektorat gospodarki energetycznej może wydać decyzję zobowiązującą jednostki gospodarki społecznej do realizacji przedsięwzięć mających na celu:

- 1) zapobieżenie nieracjonalnemu zużyciu paliw lub energii w istniejących obiektach i urządzeniach,
- 2) wykorzystanie istniejących rezerw energetycznych na potrzeby innych jednostek gospodarki społecznej i nie społecznej oraz osób fizycznych i innych podmiotów, na warunkach ustalonych w umowach zawartych między zainteresowanymi.

2. Od decyzji terenowego inspektoratu gospodarki energetycznej w sprawach określonych w ust. 1 przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej.

Art. 18. 1. Przyłączenie do wspólnej sieci następuje na zasadach określonych w przepisach ustawy:

2. W razie stwierdzenia przez Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej, że dotrzymanie technicznych warunków przyłączenia do wspólnej sieci spowodowałoby przekroczenie uzasadnionego technicznie i ekonomicznie poziomu zużycia lub strat paliw i energii, minister lub wojewoda (prezydent miasta stopnia wojewódzkiego) sprawujący nadzór nad wspólną siecią uchyla lub zmienia warunki przyłączenia ustalone przez jednostkę zarządzającą wspólną siecią.

Art. 19. W razie stwierdzenia przez Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej celowości realizacji inwestycji wspólnej, zmierzającej do racjonalizacji gospodarki energetycznej, wojewoda (prezydent miasta stopnia wojewódzkiego) na wniosek Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej inicjuje zawarcie między zainteresowanymi jednostkami gospodarki społecznej odpowiednich umów w sprawie terminów i sposobu realizacji tej inwestycji, inwestora zastępczego i użytkownika.

Rozdział 3

Produkcja urządzeń energetycznych.

Art. 20. Wytwórcy urządzeń energetycznych zobowiązani są zapewnić dotrzymanie wymagań racjonalnego użytkowania paliw i energii przez wyprodukowane urządzenia, właściwe cechy użytkowe i eksploatacyjne urządzeń, trwałość parametrów technicznych i ekonomicznych oraz doskonalenie jakości urządzeń i ich części zamiennych zgodnie z postępowaniem technicznym, a także określać poziom zużycia lub strat paliw i energii albo wielkość poboru mocy elektrycznej.

Art. 21. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może ustalić normatywne wskaźniki jednostkowego zużycia paliw i energii lub inne normatywne wskaźniki eksploatacyjne dla określonych rodzajów nowo produkowanych urządzeń energetycznych oraz zasady postępowania w odniesieniu do urządzeń energetycznych nie odpowiadających ustalonym wskaźnikom.

Art. 22. 1. Produkcja określonych urządzeń energetycznych oraz ich import lub nabycie za granicą licencji na ich produkcję wymaga uprzedniego uzgodnienia z Głównym Inspektorem Gospodarki Energetycznej w zakresie doboru paliw i energii oraz wielkości produkcji przeznaczanej na rynek krajowy.

2. W zakresie nie objętym wskaźnikami, o których mowa w art. 21, lub Polskimi Normami obowiązek uzgodnienia z Głównym Inspektorem Gospodarki Energetycznej dotyczy także parametrów określających dopuszczalny poziom zużycia lub strat paliw i energii albo dopuszczalną wielkość poboru mocy elektrycznej.

3. Rodzaje urządzeń podlegających uzgodnieniu, o którym mowa w ust. 1 i 2, oraz tryb tego uzgodnienia określa Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 23. Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej może zakazać sprzedaży w kraju urządzeń energetycznych, które nie spełniają warunków ustalonych zgodnie z art. 21 i 22.

Rozdział 4

Dostarczanie paliw i energii oraz eksploatacja urządzeń energetycznych.

Art. 24. 1. Dostarczanie i odbiór paliw i energii za pośrednictwem wspólnej sieci następuje na podstawie umowy.

2. Umowa o dostarczanie paliw i energii za pośrednictwem wspólnej sieci powinna określać w szczególności ilość, jakość, niezawodność i terminowość dostawy i odbioru oraz odpowiedzialność stron za niedotrzymanie warunków umowy.

3. Dostawca paliw i energii ze wspólnej sieci nie może odmówić zawarcia umowy, jeżeli odbiorca spełnia ustalone na podstawie przepisów warunki przyłączenia do wspólnej sieci, a istnieją techniczne warunki dostawy paliw i energii.

4. Przepisy w sprawach dostarczania i odbioru paliw i energii ze wspólnej sieci, określające ogólne warunki umów, o których mowa w ust. 1 i 2, wydaje Prezes Rady Ministrów.

Art. 25. 1. Zasady, wysokość i sposób obliczania odszkodowania przysługującego odbiorcy, w wypadkach ograniczenia lub przerwy w dostawie albo pogorszenia parametrów paliw i energii dostarczanych ze wspólnej sieci, określają ogólne warunki umów, o których mowa w art. 24 ust. 4.

2. Dostawca paliw lub energii ze wspólnej sieci nie ponosi odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy dostawy jedynie w wypadkach przerw w dostawie:

- 1) w związku z niezawinioną przez dostawcę awarią we wspólnej sieci na czas niezbędny do wykonania prac w celu zapobieżenia lub usunięcia skutków awarii,
- 2) wprowadzanych stosownie do obowiązujących ograniczeń oraz w razie zagrożenia życia ludzkiego lub mienia.

3. W wypadkach określonych w ogólnych warunkach umów, o których mowa w art. 24 ust. 4, albo w razie

pobierania paliw lub energii ze wspólnej sieci bez zawarcia umowy z dostawcą, odbiorcy mogą być odłączeni od sieci. Dostawca nie ponosi odpowiedzialności za szkody wynikłe z tytułu odłączenia od sieci w tych wypadkach.

4. W razie naruszenia warunków umowy o dostarczanie paliw i energii ze wspólnej sieci oraz za czynności dostawcy w związku z dostarczaniem paliw i energii ze wspólnej sieci, od odbiorców są pobierane opłaty dodatkowe. Wysokość i zakres stosowania tych opłat określa naczelny organ administracji państwowej właściwy w sprawach cen paliw i energii.

Art. 26. W razie wystąpienia niedoboru paliw lub energii Rada Ministrów może wprowadzić:

- 1) ograniczenia w dostawie lub zużyciu poszczególnych rodzajów paliw i energii,
- 2) zakaz użytkowania poszczególnych rodzajów paliw i energii do określonych celów.

Art. 27. 1. Minister lub wojewoda (prezydent miasta stopnia wojewódzkiego) sprawujący nadzór nad wspólną siecią albo upoważniona przez niego jednostka organizacyjna są uprawnieni do dysponowania mocą i energią lub ilością paliwa we wspólnej sieci, a w szczególności do:

- 1) ustalania programów pracy i operatywnego kierowania pracą urządzeń i instalacji energetycznych, służących do przetwarzania i przesyłania paliw i energii, oraz udzielania zezwoleń na ich wyłączenie do remontu lub rezerwy,
- 2) wydawania decyzji o wyłączeniu, na czas niezbędny do ochrony pracy wspólnej sieci elektroenergetycznej, wybranych odbiorników energii elektrycznej, których rodzaje i zasady wyłączania zostaną uzgodnione z odbiorcą,
- 3) ustalania wielkości poboru mocy i energii lub paliw przez odbiorców stosownie do obowiązujących ograniczeń, a także w razie awarii we wspólnej sieci.

2. Stosowanie przepisu ust. 1 pkt 1 do odbiorców przyłączonych do wspólnej sieci, posiadających własne urządzenia służące do wytwarzania i przesyłania paliw lub energii, w zakresie kierowania pracą tych urządzeń, określa umowa zawarta z odbiorcą przez upoważnioną jednostkę organizacyjną, o której mowa w ust. 1.

Art. 28. Przepisy w sprawie warunków technicznych i trybu przyłączania urządzeń i instalacji energetycznych do wspólnej sieci wydaje minister sprawujący nadzór nad tą siecią.

Art. 29. 1. Eksploatację urządzeń i instalacji energetycznych należy prowadzić w sposób zapewniający właściwe i zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie urządzeń, racjonalne i oszczędne użytkowanie paliw i energii, bezpieczeństwo obsługi i otoczenia oraz zachowanie wymagań ochrony środowiska.

2. Jednostki gospodarki uspołecznionej zobowiązane są do analizowania sprawności i wykorzystania urządzeń energetycznych oraz podejmowania działań mających na celu poprawę efektywności wykorzystania paliw i energii.

Art. 30. 1. Przepisy w sprawie zasad eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych, służących do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz przesyłania paliw gazowych, wydaje minister sprawujący nadzór nad wspólną siecią elektroenergetyczną i gazową.

2. Przepisy w sprawie zasad eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych nie wymienionych w ust. 1 wydaje Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 31. 1. Terenowy inspektorat gospodarki energetycznej może nakazać jednostkom gospodarki społeczno-nej okresowe lub trwałe wycofanie z eksploatacji w określonym terminie urządzeń i instalacji energetycznych, przekraczających uzasadniony technicznie i ekonomicznie poziom zużycia lub strat paliw i energii bądź zagrażających bezpieczeństwu obsługi lub otoczenia.

2. Trwałe wycofanie z eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych, służących do wytwarzania i przesyłania paliw i energii, przyłączonych do wspólnej sieci, wymaga uprzednio uzgodnienia z terenowym inspektora-tem gospodarki energetycznej.

3. Od decyzji terenowego Inspektoratu gospodarki energetycznej w sprawach określonych w ust. 1 i 2 przy-sługuje odwołanie do Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej.

Art. 32. 1. Osoby zajmujące się eksploatacją okre-ślonych urządzeń i instalacji energetycznych, poza wyma-ganiami wynikającymi z taryfikatorów kwalifikacyjnych, powinny spełniać dodatkowe wymagania kwalifikacyjne w zakresie gospodarki energetycznej.

2. Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej okre-śla dodatkowe wymagania kwalifikacyjne dla osób, o któ-rych mowa w ust. 1, oraz ustala tryb stwierdzenia tych dodatkowych kwalifikacji.

3. Przepisu ust. 2 nie stosuje się do osób zajmujących się eksploatacją urządzeń i instalacji energetycznych, słu-żących do wytwarzania i przesyłania energii elektrycznej oraz przesyłania paliw gazowych. Dodatkowe wymagania kwalifikacyjne dla tych osób określa minister sprawu-jący nadzór nad wspólną siecią elektroenergetyczną i gazową.

Rozdział 5

Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej i terenowe inspektoraty gospodarki energetycznej.

Art. 33. Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej jest centralnym organem administracji państwowej do spraw gospodarki energetycznej.

Art. 34. Do zakresu działania Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej należą:

- 1) podejmowanie działań tworzących warunki racjonal-nego gospodarowania paliwami i energią,
- 2) prowadzenie oraz inicjowanie badań mających na celu ocenę stanu oraz poprawę i rozwój gospodarki energetycznej,
- 3) inicjowanie oraz kształtowanie kierunków poprawy i rozwoju gospodarki energetycznej w działalności jednostek gospodarki społeczno-nej i nie społecz-nionej oraz osób fizycznych i innych podmiotów wy-twarzających i zużywających paliwa i energię do celów produkcji i świadczenia usług,
- 4) wykonywanie kontroli przestrzegania przepisów i zasad w dziedzinie gospodarki energetycznej przez jednostki gospodarki społeczno-nej i nie społecz-nionej oraz osoby fizyczne i inne podmioty zuży-wające paliwa i energię do celów produkcji i świad-czenia usług,
- 5) nakazywanie stosowania odpowiednich środków, a także nakazywanie dokonywania odpowiednich zmian w procesach technologicznych i rozwiązaniach konstrukcyjnych urządzeń energetycznych i obiektów budowlanych, w razie stwierdzenia niewłaściwej gos-podarki energetycznej lub w celu jej poprawy,
- 6) popularyzowanie zasad racjonalnej i oszczędnej gos-podarki energetycznej,
- 7) wykonywanie innych zadań określonych w ustawie.

Art. 35. 1. Główny Inspektor Gospodarki Energe-tycznej podlega Prezesowi Rady Ministrów.

2. Prezes Rady Ministrów powołuje i odwołuje Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej i jego za-stępców.

3. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, może powierzyć nadzór nad działalnością Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej innemu naczelnemu organowi administracji państwowej.

Art. 36. 1. Organami Głównego Inspektora Gos-podarki Energetycznej do spraw gospodarki energetycznej są terenowe inspektoraty gospodarki energetycznej.

2. Terenowe inspektoraty gospodarki energetycznej wykonują na obszarze swojego działania zadania okre-ślone w art. 34 pkt 1, 3, 4, 5 i 6, zadania określone w art. 34 pkt 2 w zakresie ustalonym przez Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej oraz inne zadania określone w ustawie.

3. Główny Inspektor Gospodarki Energetycznej może na wniosek kierowników innych jednostek organizacyj-nych upoważnić pracowników tych jednostek do wyko-nywania określonych zadań kontrolnych w dziedzinie gospodarki energetycznej.

Art. 37. 1. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa:

- 1) szczegółowy zakres i tryb działania Głównego Inspek-tora Gospodarki Energetycznej,
- 2) terytorialny zakres działania, siedziby oraz szczegó-łowy zakres i tryb działania terenowych inspektora-tów gospodarki energetycznej.

2. Organizację urzędu Głównego Inspektora Gos-podarki Energetycznej oraz jednostki organizacyjne podpo-rządkowane Głównemu Inspektorowi Gospodarki Energe-tycznej określa statut nadany przez Prezesa Rady Mi-nistrów.

Rozdział 6

Odpowiedzialność za nieprzestrzeganie zasad i przepisów o ochronie urządzeń energetycznych, paliw i energii.

Art. 38. 1. Kto:

- 1) nie stosuje się do ograniczeń w użytkowaniu paliw i energii wprowadzanych na podstawie art. 26,
- 2) nieumyślnie niszczy, uszkadza albo czyni niezdatną do użytku wspólną sieć lub urządzenia związane z tą siecią,
- 3) realizuje bez uzgodnienia, o którym mowa w art. 16, rozwiązania techniczne w zakresie inwestycji i moder-nizacji dotyczących instalacji energetycznych oraz obiektów budowlanych, mających wpływ na przetwa-rzanie, przesyłanie i użytkowanie paliw i energii,
- 4) produkuje urządzenia energetyczne bez uzgodnienia, o którym mowa w art. 22,
- 5) narusza zakaz sprzedaży urządzeń energetycznych wydany na podstawie art. 23,
- 6) umyślnie uniemożliwia lub utrudnia prowadzenie eksploatacji urządzeń i instalacji energetycznych w sposób określony w art. 29 ust. 1,
- 7) umyślnie uniemożliwia lub utrudnia uprawnionym organom sprawowanie nadzoru lub kontroli w dzie-dzinie gospodarki energetycznej

— podlega karze grzywny do 20.000 złotych.

2. Kto pobiera paliwa lub energię ze wspólnej sieci bez umowy lub niezgodnie z umową zawartą z dostawcą, podlega karze aresztu do 3 miesięcy, ograniczenia wol-ności do 3 miesięcy lub grzywny do 20.000 złotych.

3. Terenowe inspektoraty gospodarki energetycznej, jednostki zarządzające wspólną siecią oraz jednostki organizacyjne uprawnione do dysponowania mocą i energią lub ilością paliwa we wspólnej sieci są właściwe do składania wniosków o ukaranie w sprawach wymienionych w ust. 1 i 2.

4. Kierownicy i pracownicy jednostek gospodarki uspołecznionej za naruszenia, o których mowa w ust. 1, popełnione w zakresie pracy w tych jednostkach, ponoszą odpowiedzialność na zasadach określonych i w trybie przewidzianym w art. 39.

Art. 39. 1. Kierownicy i pracownicy jednostek gospodarki uspołecznionej, dopuszczający się naruszeń, o których mowa w art. 38 ust. 1, lub naruszający przepisy, nakazy lub zakazy wydane na podstawie art. 17 ust. 1, art. 21, art. 24 ust. 4, art. 27, 28, 30, 31 i 32 podlegają karze pieniężnej w wysokości odpowiadającej kwocie od 10% do 300% miesięcznego wynagrodzenia danego pracownika.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada terenowy inspektorat gospodarki energetycznej. Od nałożonej kary przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej.

Art. 40. 1. Niezależnie od kar przewidzianych w art. 39 można wymierzyć jednostce gospodarki uspołecznionej za naruszenie przepisów, nakazów lub zakazów, o których mowa w art. 39 ust. 1 i art. 38 ust. 2, karę pieniężną, której wysokość jest zależna od rodzaju i stopnia naruszenia oraz poniesionych strat.

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, nakłada terenowy inspektorat gospodarki energetycznej. Od nałożonej kary przysługuje odwołanie do Głównego Inspektora Gospodarki Energetycznej.

3. Kara pieniężna nie może przekraczać wartości 30% kosztu paliw i energii zużywanych rocznie w danej jednostce gospodarki uspołecznionej.

Art. 41. Rada Ministrów, w drodze rozporządzenia, określa zasady i tryb postępowania przy wymierzaniu i ściąganiu kar pieniężnych, o których mowa w art. 39 i 40.

Art. 42. Minister sprawujący nadzór nad wspólną siecią określa zasady obliczania ryczałtowego odszkodowania przysługującego jednostce zarządzającej wspólną siecią energetyczną z tytułu zniszczenia lub uszkodzenia tej sieci, przy uwzględnieniu:

- 1) niezbędnych kosztów doprowadzenia uszkodzonych urządzeń lub instalacji energetycznych do poprzedniego stanu technicznego,
- 2) szkód wynikłych z przerw w pracy wspólnej sieci i ciągłości zasilania odbiorców.

Art. 43. W razie stwierdzenia pobierania paliw i energii ze wspólnej sieci bez zawarcia umowy z dostawcą albo z całkowitym lub częściowym pominięciem układu pomiarowego bądź w razie uszkodzenia tego układu z winy odbiorcy w sposób umożliwiający nielegalny pobór paliw lub energii, pobiera się należności za nielegalnie pobrane paliwa lub energię w wysokości ryczałtowej, określonej w taryfach dotyczących cen paliw i energii pobieranych ze wspólnej sieci.

Art. 44. Należności, o których mowa w art. 42 i 43, podlegają egzekucji administracyjnej.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

Art. 45. 1. Traci moc ustawa z dnia 30 maja 1962 r. o gospodarce paliwowo-energetycznej (Dz. U. z 1962 r. Nr 32, poz. 150, z 1971 r. Nr 12, poz. 117, z 1976 r. Nr 12, poz. 71, z 1978 r. Nr 26, poz. 116 i z 1981 r. Nr 17, poz. 83).

2. Dotychczasowe przepisy o gospodarce energetycznej pozostają w mocy do czasu zastąpienia ich przepisami wydanymi na podstawie niniejszej ustawy, o ile nie są sprzeczne z jej przepisami.

Art. 46. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1984 r.

Przewodniczący Rady Państwa: H. Jabłoński
Sekretarz Rady Państwa: J. Szymanek